ISSN 2738-2664

ԱՐԴԻ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

MODERN PSYCHOLOGY

SCIENTIFIC BULLETIN

АКТУАЛЬНАЯ ПСИХОЛОГИЯ НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК

ԵՐԵՎԱՆ 2022, № 2 (11)

PSYCHOLOGICAL ANALYSIS OF THE PROBLEM OF WOMEN'S SOCIAL ACTIVITY IN THE CONTEXT OF FAMILY STABILITY

Harutyunyan N. A. (Yerevan State University, Yerevan, Armenia)

narine.harutyunyan@ysu.am

Received:08.06.2022

Revised: 11.07.2022

Accepted: 12.08.2022

DOI: https://doi.org/10.46991/SBMP/2022.5.2.049

The article is devoted to problem of the social role, status and activity of a modern woman. Since the middle of 20th century the problem became the subject of research in the context of family stability in which the main role was given to the spouse's vision of woman's social activity. The social activity is considered as an external function of family and includes social, political, educational, professional orientation, intellectual merits, skills and abilities, i.e. the activity of spouses outside the family. It gives the satisfaction of needs that are practically impossible to meet within the family.

We have studied the hierarchy of family values from the aspect of stability and the ways of expectations and ambitions of 120 families (womenmen, n=240) during the implementation of functions, their relevance within the economic, parenting, social activity, emotional spheres and in external attractiveness. The results of the research allow us to consider the equal distribution of responsibilities of social activity of the spouses as the main precondition for family stability. According to research results, the relatively high rate of social activity of a person/spouse in a system of value hierarchy proves that this function is one of the important factors for strengthening and stabilizing the family relationships.

Keywords: social activity, family stability, family functions, social role, status.

Since the middle of 20s the main attention of researchers was paid to sociopsychological side of the family, quality of family relationships, its role in the development of a person, the status of a woman and the its dynamics. In this context, the analysis of scientific sources shows that the interest towards social role of women has increased. At the same time with ideology of equality between men and

4.0 International License. © The Author(s) 2022

women, the role of housewives and mothers were remained and in most traditional families women did not work outside the home. Thus, the "social discrimination against women remained secretly" [6, p. 726].

Under socio-cultural changes, the status, role and functions of women gradually changed. Also the attitude towards the new social type of woman, who is already acquiring a profession, has a job, also is socially active. In today's reality, the women's social activity is often associated with the concepts of leader, politician, public figure, career, director, businessman, etc. According to O. Zdravomislova, the increasing social and professional position of woman is the result of "silent revolution" of the 21st century [8, p. 6].

In our reality, women are equal to men in terms of employment, running the household, caring for children, earning money, thus, researchers try to identify opportunities for women to optimally and efficiently combine these functions [3, 4, 5, 7]. Obviously, the modern woman does not limit herself with fixed social roles but wants to combine them as much as possible with activities outside the family, and importantly, she succeeds.

Introduction.Our research aimed to identify the socio-psychological factors of family stability and revealed the significance of the spouse's social activity as a function and as a family value. "The stability of family is conditioned by the interfamily relations: first of all by the interpersonal relations of the spouses that form the core of the family. In these relationships, in addition to the traditions, customs, moral norms, mental, emotional, and emotional relationships inherited from the family, there is a significant part of roles and functions. It summarizes the ideas and attitudes of the spouses about the family, values which determine the level of organization of the family system, the quality of relations, psychological characteristics" [1, p. 18].

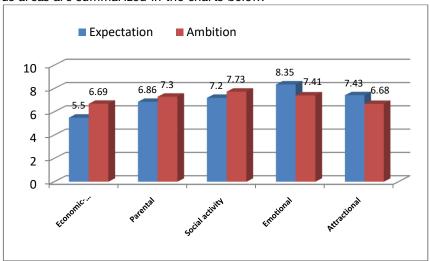
Methods. We have studied the hierarchy of family values from the aspect of stability and the ways of expectations and ambitions of 120 families(women-men n = 240) during the implementation of functions, their relevance within the economic, parenting, social activity, emotional spheres and in external attractiveness.

Results. The analysis of the obtained data revealed the transformation of the role system of the modern family, where the functions of emotional-psychotherapeutic and social activity were brought to the fore in the functional-value hierarchical system. According to S. A. Sedrakian there are three types of functions of the family: external, internal, and dual, which are interconnected, united in the status of roles performed by the family [2]. According to the author, the external functions arise because "every family serves not only itself but also the society" [2, p. 64]. As an external family function social activity summarizes the social, political, educational, professional orientation of a person, intellectual merits, skills and abilities at work, i.e. the activity of spouses outside the family in the professional,

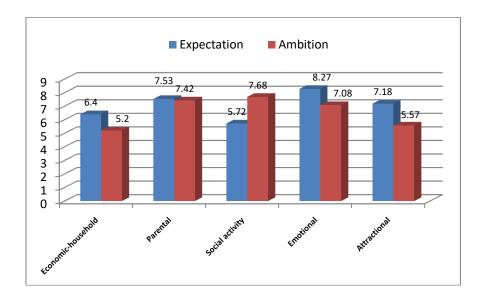
work sphere. It enables a person to meet needs that are practically impossible to meet within the family. [1] According to research results, the relatively high rate of social activity of a person/spouse in a system of value hierarchy proves that this function is one of the important factors for strengthening and stabilizing the family relationships.

The comparative analysis of the expectations and ambitions of men and women shows that 73.33% of women's have expectations towards social activity. This means that they believe that a man should be energetic, active, and busy with his work or his own affairs. For these women its important how the practical and professional qualities of the husband are assessed at workplace. And only 36.66% men prioritize a woman's social activity to be highly professional. Thus, women's expectations towards partners' professional interests are higher than the expectations of men from their wives. Men don't pay importance to a woman's role outside the family, do not prioritize her professional and work interests. We may suggest that the vast majority of men's perceptions of women's social activity are based on the stereotype that "the woman's main concern is the family." Research of social activity ambitions shows that most of the spouses aspire to become good professionals, they are proud when their professional qualities are valued. Role aspirations reflect the personal professional needs, thus we can say that the women and men have a positive attitude towards work activities u believe that a person should have professional, work interests in addition to family functions.

The group averages of women and men expectations and ambitions according various areas are summarized in the charts below.

Figure 1. Average indicators according to five areas (women expectations and ambitions, n=120)

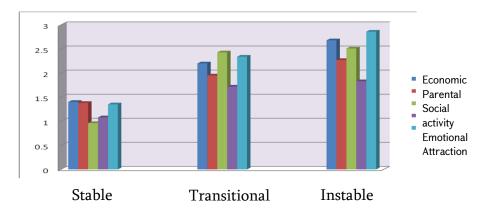
Figure 2. Average indicators according to five areas (men expectations and ambitions, n=120).

It should be noted that the hierarchical system of roles is extremely changed in modern family. As can be seen in Figure 1, the highest and lowest scores for women were recorded in the emotional psychotherapeutic sphere (M = 8.35; σ = 0.95) and in the household sphere (M = 5.50; σ = 1.72). The highest and lowest scores in the ambitions scale correspond to the spheres of social activity (M = 7.73; σ = 1.30) and external attractiveness (M = 6.68; σ = 1.79).

The highest and lowest scores of men were recorded in the emotional psychotherapy field (M = 8.27; σ = 1.10) and in the household sphere (M = 6.40; σ = 2.04). And the highest u lowest indicators in the scale of ambitions correspond to the spheres of social activity (M = 7.68; σ = 1.51) and economic field (M = 5.20; σ = 1.16) (Figure 2). It means that in the modern family more new functions are used, such as emotional-psychotherapeutic and social activity. One of the features of modern (including Armenian) society is the high manifestation of women's social activity. A comparative analysis with the data of previous researches shows that the ambitions of women in the field of social activity are relatively higher than the former leading economic indicators [4, 7]. This again speaks of the new social type of woman, constant aspirations of high social status, most balanced realization of internal and external functions. Of course, this is a result of the fact that the family as a social institution is related to social order in which the rapid changes in scientific-technical, socio-economic, socio-political, socio-cultural and other spheres recently there have occured. In turn, they contributed not only to the transformation of the family subsystems, but also to the change in the perceptions, attitudes and views of the spouses about the family system.

We compared the data of ambitions and expectations obtained from the research in order to find out what role plays a woman's social activity for the family stability and how this area can affect the formation of stable relationships. As a result, it turned out that modern families are characterized by contradictions between the demands of the role and the will to fulfill them in almost all areas. These contradictions may depend on a person's attitudes, value orientations, personal experience, defined perceptions of their necessary and expected role behaviors. Studies have shown that one of the factors that determines the stability of the family is the family role compatibility of the spouses, where the ambitions and expectations of each spouse are clear and corresponding.

The result of our comprehensive research and analysis: based on the compatibility and similarity of the family value system, the spouses ability to assess and adequately perform family functions, the surveyed families were classified into three types: stable, transitional/intermediate and instable.

Figure 3. Average results of role discrepancy (n=120).

Figure 3 shows the equivalence ratios of the functional areas with the highest and lowest compliance areas in three types of families. Stable families are characterized by complete compliance of values and certain function has the same value and significance for the spouses. They both have almost the same ambitions and expectations about family responsibilities. However, in stable families, there is a c high correspondence with the sphere of social activism, which highlights the importance of this sphere in the process of family stability. It means that the realization of professional social-work opportunities, the readiness of the woman to have external family function, the optimal combination of external and internal functions are essential for the stability of a woman's new social status and important for family stability.

The results of the research allow us to consider the equal distribution of responsibilities of social activity of the spouses as the main precondition for family stability. In this context the willingness and responsibility of the spouses to fulfill this function are compatible.

Summing up we can say that family stability is associated with the implementation of a number of functions between spouses where social activity of spouses, especially women, is of an importance. For centuries the responsibilities attributed to the role of the wife have been related to the internal environment of the home. And the man was the one who represented the family in the society, the one who provided the family-society connection and whose responsibilities towards the family were mostly performed outside the home. The family as a dynamic system and social institution, is influenced by social relations, the changes and shifts. The family undergoes structural, systemic, psychological and socio-psychological changes, including role attitudes and behaviors.

The interests of the modern woman in the activities outside the family are constantly growing. However, for the stability of the family it is important to conduct the family functions accurately, optimally and in combination by both husband and wife. This process is characterized by adequate understanding of the role, an awareness of one's responsibilities to the family, role identification, flexible behavior during the spouses' joint activities, cooperation and a correct understanding of necessary actions and distribution of responsibilities. I.e., each of the spouses in the family must reach a compability of role-playing behavior in personal and social relationships. When there is a level of common thinking, views, attitudes, individual skills, abilities, and activities in the family, it can be said that the necessary effectiveness, success, and stability of the marital relationship are predetermined.

References

- 1. **Հարությունյան Ն. Ա.** Ընտանիքի կայունության հոգեբանական հիմքերը; Մենագրություն /Ն. Ա. Հարությունյան. Երևան։ Հեղ. Հրատ., 2018, 280 էջ։
- 2. **Սեդրակյան Ս. Ա** Ընտանիքի հոգեբանություն (Մեթոդաբանական վերլուծություն) /Ս.Ա. Սեդրակյան, Երևան։ «Ուրարտու» համալսարան, 2010, 456 էջ։
- 3. **Голод С. И.** Молодая семья. В кн.: Молодежь и современность. (Под. Ред. В. Т. Лисовского, В. А. Ядова) Л.: Знание, 1975, с. 131 138.
- 4. **Добринина О. А.** Проблемы формирования благоприятного социальнопсихологического климата семьи (на примере рабочих-металургов). Автореферат дисс. на соис.канд. психол. наук. М., 1993, 21 с.

- 5. **Дружинин В. Н.** Психология семьи. Екатеринбург: Деловая книга, 2000, 208 с.
- 6. **Мороз В. А., Аверкина Т.О.** Социальные роли современной женщины в представлении студентов // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. 2016. № 11-4. с. 726-731; https://applied-research.ru/ru/article/view?id=10661 (last visit: 12.07.2021).
- 7. **Олейник Ю. Н.** Исследование уровней совместимости в молодой семье // Психологический журнал. Т. 7. 1986. N 2 c. 59-67.
- 8. **Здравомыслова О. М.** Неровный брак: Карьера интересует российских женщин не меньше замужества http://www.rg.ru/2004/02/26/brak.html (last visit 03.04.2022).

ПСИХОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНОЙ АКТИВНОСТИ ЖЕНЩИН В УСЛОВИЯХ СТАБИЛЬНОСТИ СЕМЬИ

Арутюнян Н. А. (Ереванский государственный университет, Ереван, Армения)

Статья посвящена проблеме социальной роли, статуса и активности современной женщины. Тема стала предметом исследования в контексте стабильности семьи с середины 20 века. Главная роль отводилась отношению супруга на социальную активность женщины. Социальная активность рассматривается как внешняя функция семьи и включает в себя общественную, политическую, воспитательную, профессиональную направленность, интеллектуальные досточиства, навыки и способности, т. е. деятельность супругов вне семьи. Она дает удовлетворение потребностей, которые практически невозможно удовлетворить в рамках семьи.

В статье изучена иерархия семейных ценностей с точки зрения устойчивости и пути ожиданий и амбиций 120 семей (женщины-мужчины, n = 240) при реализации функций, их актуальность в экономической, родительской, социальной деятельности, эмоциональной сферы и внешней привлекательности. Результаты исследования позволяют рассматривать равное распределение обязанностей социальной активности супругов как основное условие стабильности семьи. Согласно результатам исследования, относительно высокий показатель социальной активности человека в системе ценностной иерархии свидетельствует о том, что эта функция является одним из важных факторов укрепления и стабилизации семейных отношений.

Ключевые слова: социальная активность, стабильность семьи, функции семьи, социальная роль, статус.

ԿՆՈՋ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴՐԻ ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍՏՈՒՄ

Հարությունյան Ն. Ա. (Երևանի պետական համալսարան, Երևան, Հայաստան)

Հոդվածը նվիրված է ժամանակակից կնոջ սոցիալական դերի, կարգավիճակի և գործունեության հիմնախնդրի ուսումնասիրմանը։ Ընտանիքի կայունության համատեքստում 20-րդ դարի կեսերից այն դարձել է հետազոտության առարկա։ Ընդ որում, հիմնական դերը տրված էր ամուսնու՝ կնոջ հասարակական գործունեության հանդեպ վերաբերմունքին։ Սոցիալական գործունեությունը համարվում է ընտանիքի արտաքին գործառույթ և ներառում է սոցիալական, քաղաքական, կրթական, մասնագիտական կողմնորոշում, ինտելեկտուալ արժանիքներ, հմտություններ և կարողություններ, այսինքն՝ ամուսինների գործունեությունը ընտանիքից դուրս։ Այն ապահովում է կարիքների բավարարում, որոնք գրեթե անհնար է բավարարել ընտանիքում։

Հոդվածում հետազոտվել է ընտանեկան արժեքների հիերարխիան՝ կայունության տեսանկյունից, ինչպես նաև 120 ընտանիքի (կին-տղամարդ, n=240) ակնկալիքների ու հավակնությունների մակարդակը գործառույթների իրականացման գործում, դրանց արդիականությունը տնտեսական, ծնողական, սոցիալական գործունեության, հուզական և արտաքին գրավչության ոլորտներում։ Հետազոտության արդյունքները թույլ են տալիս որպես ընտանիքի կայունության հիմնական նախապայման դիտարկել ամուսինների սոցիալական գործունեության համար պատասխանատվության հավասարաչափ բաշխումը։ Հետազոտության արդյունքների համաձայն արժեքային հիերարխիայի համակարգում սոցիալական գործունեության համեմատաբար բարձր ցուցանիշը ցույց է տալիս, որ այս գործառույթը ընտանեկան հարաբերությունների ամրապնդման և կալունացման կարևոր գործոններից է։

Հանգուցային բառեր՝ սոցիալական գործունեություն, ընտանիքի կայունություն, ոնտանիքի գործառույթներ, սոցիայական դեր, կարգավիճակ։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ * COДЕРЖАНИЕ * CONTENTS

ASRIYAN E.V., KARAPETYAN N.I., SAMOKHVALOVA A.G. THE ADAPTATION OF THE ARMENIAN VERSION OF THE STUDENT'S PSYCHOLOGICAL WELL-BEING SCALE 3
Ասrrauv Է. Վ., ԿuruՊեsauv Ն. Ի., ՍurnԽՎuւnՎu Ա. Գ. ՈՒՍԱՆՈՂԻ ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԲԱՐԵԿԵՑՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿԻ ՀԱՅԵՐԵՆ ՏԱՐԲԵՐԱԿԻ ՏԵՂԱՅՆԱՑՈՒՄ
АСРИЯН Э.В., КАРАПЕТЯН Н.И., САМОХВАЛОВА А.Г. АДАПТАЦИЯ АРМЯНСКОЙ ВЕРСИИ ШКАЛЫ ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО БЛАГОПОЛУЧИЯ СТУДЕНТА
AVANESYAN H. M., ASRIYAN E. V., PAPOYAN S. A. THE MAIN CHARACTERISTICS OF PERSON'S SELF-REGULATION IN THE PROCESS OF PROVIDING THE PSYCHOLOGICAL WELLBEING DURING COVID-19
АВАНЕСЯН Г. М., АСРИЯН Э. В., ПАПОЯН С.А. ОСНОВНЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ САМОРЕГУЛЯЦИИ ЛИЧНОСТИ В ПРОЦЕССЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО БЛАГОПОЛУЧИЯ В УСЛОВИЯХ COVID-19
GRIGORYAN SH. S. ANALYSIS OF THE PERSPECTIVES OF NEUROMARKETING RESEARCH OF CONSUMER BEHAVIOR18
ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ Շ. Ս. ՍՊԱՌՈՂԱԿԱՆ ՎԱՐՔԻ ՆԵՅՐՈՄԱՐԿԵԹԻՆԳԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ ГРИГОРЯН Ш. С . АНАЛИЗ ПЕРСПЕКТИВ НЕЙРОМАРКЕТИНГОВЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ ПОТРЕБИТЕЛЬСКОГО ПОВЕДЕНИЯ
GEVORGYAN D. E., ASRIYAN E. V. STUDY OF PSYCHOPATHOLOGICAL MANIFESTATIONS OF WAR VETERANS
ԳեՎՈՐԳՅԱՆ Դ. Է., ԱՍՐԻՅԱՆ Է. Վ. ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՄԱՍՆԱԿԻՑ ԶԻՆԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ՀՈԳԵԱԽՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԴՐՍԵՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ
ГЕВОРГЯН Д. Э., АСРИЯН Э. В. ИЗУЧЕНИЕ ПСИХОПАТОЛОГИЧЕСКИХ ПРОЯВЛЕНИЙ ВЕТЕРАНОВ ВОЙНЫ
TARJUMANYAN S. V. MEANING-LIFE ORIENTATIONS AMONG PEOPLE WITH PARENTAL DEPRIVATION IN CHILDHOOD41
ԹսՐՋՈՒՄԱՆՅԱՆ Ս. Վ. ԿԵՆՍԱԻՄԱՍՏԱՅԻՆ ԿՈՂՄՆՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՏԱՐԻՔՈՒՄ ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԴԵՊՐԻՎԱՑԻԱ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ՄՈՏ
Тарджуманян С. В. СМЫСЛО-ЖИЗНЕННЫЕ ОРИЕНТАЦИИ У ЛЮДЕЙ С РОДИТЕЛЬСКОЙ ДЕПРИВАЦИЕЙ В ДЕТСКОМ ВОЗРАСТЕ

HARUTYUNYAN N. A. PSYCHOLOGICAL ANALYSIS OF THE PROBLEM OF WOMEN'S SOCIAL ACTIVITY IN THE CONTEXT OF FAMILY STABILITY
АРУТЮНЯН Н. А. ПСИХОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНОЙ АКТИВНОСТИ ЖЕНЩИН В УСЛОВИЯХ СТАБИЛЬНОСТИ СЕМЬИ
SARGSYAN A. A., PAPOYAN V. R. PSYCHOLOGICAL PERCEPTION OF A POLITICAL LEADER IN MODERN SOCIETY
ՍսԻԳՍՅԱՆ Հ. Ա., ՊսՊՈՅԱՆ Վ. Ռ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻ ԿԵՐՊԱՐԻ ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԸՆԿԱԼՈՒՄԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՀԱՍԱՐԱԿԱՐԳՈՒՄ Саргсян А. А., Папоян В. Р. ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ ВОСПРИЯТИЕ ПОЛИТИЧЕСКОГО ЛИДЕРА В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ
MNATSAKANYAN L. R., GALSTYAN M. V. ETHNIC NETWORKS IN REPRESENTATIONS OF PERMANENT RESIDENT MIGRANTS' FAMILY MEMBERS LIVING IN ARMENIA 67
ՄՆԱՑԱԿԱՆՑԱՆ Լ. Ռ., ԳԱԼՍՏՅԱՆ Մ. Վ. ԷԹՆԻԿ ՑԱՆՑԸ ՄՇՏԱԿԱՆ ԲՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԵԿՆԱԾ ՄԻԳՐԱՆՏՆԵՐԻ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԲՆԱԿՎՈՂ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ՊԱՏԿԵՐԱՑՈՒՄՆԵՐՈՒՄ МНАЦАКАНЯН Л. Р., ГАЛСТЯН М. В. ЭТНИЧЕСКАЯ СЕТЬ В ПРЕДСТАВЛЕНИЯХ ПРОЖИВАЮЩИХ В АРМЕНИИ ЧЛЕНОВ СЕМЕЙ ПОСТОЯННЫХ МИГРАНТОВ
VARDANYAN K. E. THE CHARACTERISTICS OF SUICIDAL AND NON-SUICIDAL SELF-INJURIOUS BEHAVIORS IN CHILDREN AND ADOLESCENTS
ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ Կ.Ե. ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ԵՎ ԴԵՌԱՀԱՍՆԵՐԻ ՍՈՒԻՑԻԴԱԼ ԵՎ ՈՉ ՍՈՒԻՑԻԴԱԼ ԻՆՔՆԱՎՆԱՍՄԱՆ ՎԱՐՔԱՁԵՎԵՐԻ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸВАРДАНЯН К.Е . ОСОБЕННОСТИ СУИЦИДАЛЬНОГО И НЕСУИЦИДАЛЬНОГО САМОПОВРЕЖДАЮЩЕГО ПОВЕДЕНИЯ У ДЕТЕЙ И ПОДРОСТКОВ